

ikke kommet bag paa mig at see, at Folketsfriheden i det Hele taget er bleven betydelig besklippet i denne nye Forsatning; men jeg havde dog rigtignok ikke anet, at man skulde komme med et Punkt som det, der indeholdes i §§ 14 og 15. Enhver maa tale efter sin Opfatning og Overbeviisning, og det er min fulde Overbeviisning, at disse Bestemmelser træde Kongens Ret og Frihed for nær; thi jeg troer dog, at Kongen maa være berettiget til at vælge til Raadgivere hvem han vil, og at det dernæst ogsaa maa staae ham frit for at behandle Sagerne i sit Geheime-Statsraad, saaledes som Hans Majestæt finder for godt; men det forekommer mig, at Kongen ved denne Lovgivning i begge Henseender bindes, thi han faaer jo ikke Ret til at vælge alle sine Raadgivere, der sættes En ved hans Side, som sidder der med lige saa megen Selvstændighed som Kongen selv; ja Kongen kan ikke engang sjerne denne Mand, selv om han er overtydet om, at han bliver modarbejdet af ham, selv om han er overbevist om, at han machinerer og samler Partier mod ham; dette forekommer mig at være noget Utaaleligt, og det er navnlig upassende at indsatte det som en ny Paragraph, sammenholdt med den, der staaer i den Grundlov, som vi endnu have. Man kunde fristes til at spørge, og det Spørgsmaal er vistnok ikke uberettiget, om der har vilst sig Ulemper ved, at man ikke har havt en saadan Bestemmelse hidtil (Hør!). Naar man seer hen til andre Lande og Historien, saa er det jo ikke noget Enestaaende, at de, som have staaet Thronen nærmest, have machineret mod den Mand, der sad paa Thronen, og det forekommer mig saameget mere underligt at sætte denne Paragraph ind som en ny. Hvis et saadant Tilfælde skulde indtræffe her i Landet, saa skal Hans Majestæt være nødsaget til at beholde ham og spørge ham tilraads. Der vil jo ogsaa uden denne § Intet være i Veien for, at Hs. Majestæt kan tage de Prindsler, der staae ham nær, med paa Raad og i sit Raad, om han saa vil, men Hans Majestæt bør have sin fulde Frihed, og det forekommer mig farligt at give dem en saadan Plads som den, der nu er givet dem i Geheimestatsraadet, og derfor ønsker jeg for min Part

denne Grund optaget blandt de Grunde, der støtte det under Forhandling værende Forslag.

Kirke- og Underviisningsministeren: Den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, har jo aldeles maattet oversee den hele historiske Udviklingsgang med Hensyn til Geheimestatsraadet, som man ikke skulde troe kunde være ubekjendt for Nogen. Det nytter ikke, at den ærede Rigsdagsmand vil fortælle, at Thronfølgeren ikke ifølge Grundloven skal have Sæde i Statsraadet; thi det maa den ærede Rigsdagsmand selv vide, at det ikke er til Grundloven, vi i denne Henseende skulde gaae tilbage, men at det er Kundgjørelsen af 28de Januar 1852, som ordnede denne Sag, og han veed sikkert ogsaa, at det netop er fra denne, at den Bestemmelse skrives sig, at Thronfølgeren, som hidtil, skulde tage Sæde i Geheimestatsraadet, og hvad han sikkert ogsaa kunde vide, er jo, at den hele Bestemmelse herom aldeles ikke først er kommet ind i dette Forsatningsudkast, men at den, endogsa ordret, er optaget af Forordningen af 26de Juli 1854. Dersom den ærede Rigsdagsmand vil gjennemlæse den — og hvormeget man end kan have imod Forordningen, maa man dog kunne beslutte sig til at gjennemlæse den — saa vil han finde, at det virkelig er meget langt fra, at derved skulde være tænkt paa at træde Hs. Majestæts Ret og Frihed for nær, Noget, som vistnok ogsaa har været langt fra Hs. Majestæts Tanke. Denne Forordning er nemlig directe udgaaet fra Hs. Majestæt, og den ærede Rigsdagsmand vil finde, at den heromhandlede Bestemmelse er ganske den samme, som der findes i Forordningen, maaffee at Udtrykkene i denne ere endnu noget stærkere. De lyde saaledes: „Kongen har, med de i det Følgende fastsatte Indskrænkninger, den højeste Myndighed over Monarchiets Fællesanliggender og udøver denne gjennem sine Ministre, der, under Kongens Forsæde og i Forening med Thronfølgeren, naar han er bleven myndig, og den eller dem af de øvrige Kongelige Prindsler, hvem Kongen deri maatte forunde Sæde, udgjøre det Geheime Statsraad.“ Saaledes foresandt Ministeriet denne Sag ordnet med Hs. Majestæts fuldstændige Indvilgelse.